

อุดมการณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้ข้อกำหนดพิเศษ
พ.ศ.2557-พ.ศ. 2562 กรณีศึกษาแกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง

The Ideology for Political Movements under Special
Requirements 2014-2019. Case Study Leaders of People
Wishing to Vote

มุฮัมหมัดมาฮัซเตร์ซันชีโร่ อิชูมิ

Muhamad Mahathir Sanshirou Izumi

มหาวิทยาลัยรังสิต

Rangsit university

Corresponding Author, E-mail : Sanshiro.izumi@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง เรื่องอุดมการณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้ข้อกำหนดพิเศษ ปี พ.ศ.2557-พ.ศ. 2562 กรณีศึกษาแกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาอุดมการณ์ของแกนนำ “กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง” 2) ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่อุดมการณ์ ของแกนนำ “กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง” โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก แกนนำของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง จำนวน 3 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) อุดมการณ์ทางการเมืองแกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน คือความยุติธรรมและเรื่องประชาธิปไตย ด้านสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค ที่ต้องการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยทั้ง 3 คน มีทิศทางทางความคิด และความเชื่อแบบเดียวกัน 2) เงื่อนไขที่นำไปสู่อุดมการณ์ พบว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในมิติด้านการเมืองเหมือนกัน ประกอบกับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้อุดมการณ์เข้มข้นขึ้น

คำสำคัญ : อุดมการณ์, อุดมการณ์ทางการเมือง, แกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง

Abstract

In this research The ideology for political movements under special requirements 2014-2019. The case study of leaders of people wishing to vote aimed to 1) Study the ideology of leaders “People want to vote 2) Study the factors leading to the ideology of leaders “People want to vote. The qualitative research ,the researchers collected data from interviews (in-depth interview) the leaders of “People want to vote 3 members.

The results of the study revealed that 1) All 3 informants share that the same political ideology, the same goals and objectives which a Justice and democracy regarding rights, liberty and equality 2) Conditions that lead to ideology found that people with direct experience in the political dimension as well as in higher education is a factor that intensifies ideology.

Keywords: Ideology , Political Ideology , The Leaders of People Want to Vote

บทนำ

นับจากการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2475 และได้มีประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกขึ้น ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับการเมืองรูปแบบใหม่ที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบการมีส่วนร่วมมีด้วยกันหลายทาง เช่นการเปิดโอกาสทางการเมืองเลือกตั้ง การจัดตั้งพรรคการเมือง การเปิดกว้างให้ภาคประชาชนมีสิทธิการเลือกตั้ง มีระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนและมีการเคลื่อนไหวการคัดค้านเรียกร้องทางการเมือง เช่น เหตุการณ์ “วันเสียงปืนแตก” เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2508 ที่มีกลุ่มประชาชนรวมตัวกันในนามพรรคการเมืองที่ใช้ชื่อว่าพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย จากการที่ไม่เห็นด้วยกับการบริหารงานของรัฐบาลในยุคนั้น การชุมนุมของประชาชนและนักศึกษา ในเหตุการณ์ “ 14 ตุลาคม 2516 ” การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองอีกครั้งในปี พ.ศ. 2519 ภายใต้เหตุการณ์ “ 6 ตุลาคม 2519 ” ในปี พ.ศ. 2535 การเคลื่อนไหวทางการเมืองเหตุการณ์ “พฤษภาทมิฬ” เริ่มขึ้นเมื่อ 22 มีนาคม 2535 ตามมาด้วยในปี พ.ศ. 2548 เกิดการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง

ของกลุ่ม พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งนำไปสู่การรัฐประหาร ในปี 2549 ต่อมาใน พ.ศ. 2553 มีการชุมนุมของประชาชน ของกลุ่มที่ใช้ชื่อว่า **แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)** มีเป้าหมายเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ประกาศยุบสภาและจัดการเลือกตั้งใหม่ ในปี พ.ศ. 2554 ภายหลังจากรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ผลักดันร่าง พรบ.นิรโทษกรรม ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ ขึ้นอย่างแพร่หลาย จนนำไปสู่ความเห็นต่างและทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมือง ภายใต้อำนาจของกลุ่ม **คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอานันท์มหาดำรงเป็นประมุข (กปปส.)** จนเป็นสาเหตุนำไปสู่การรัฐประหาร โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในปีพ.ศ. 2557 (ฐิติกร สังข์แก้ว สรวุฑ ทับทอง และ อรรถสิทธิ์ พานแก้ว, 2559: 2-3)

ที่น่าสนใจคือภายใต้การรัฐประหารนั้น คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ประกาศกฎหมายความมั่นคง (กฏอัยการศึก) มาเพื่อควบคุมความสงบเรียบร้อย ได้จัดตั้งรัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่นำโดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 และยกเลิกกฎหมายความมั่นคง (กฏอัยการศึก) ในภายหลัง โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีความพิเศษอย่างหนึ่งที่เป็นที่น่าสนใจต่อผู้วิจัย คือรัฐธรรมนูญฉบับนี้เองได้มีการสร้างข้อกำหนดพิเศษขึ้นมาเพื่อให้ง่ายต่อการบริหาร และจัดการความสงบเรียบร้อย จัดการความขัดแย้ง ซึ่งส่งผลให้ผู้ที่ไม่ฝักใฝ่ในทิศทางตามกฎหมาย แต่ท่ามกลางข้อกำหนดพิเศษเหล่านี้ ประชาชนหลายกลุ่มที่ยังคงออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ ซึ่งการที่กลุ่มผู้เคลื่อนไหวทางการเมืองหลาย ๆ กลุ่ม นำประเด็นรัฐบาลมาวิจารณ์ แทบจะทุกครั้งจะถูกเจ้าหน้าที่ทหารเข้าควบคุมกิจกรรมและเชิญเข้าไปปรับทัศนคติที่ค่ายทหาร หรือการถูกแจ้งข้อกล่าวหาของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฯลฯ ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา อุดมการณ์และแรงจูงใจต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของแกนนำกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง ในการชุมนุมที่มีการรวมตัวกันเรียกร้องในประเด็นต่าง ๆ ภายใต้อำนาจการที่มีข้อกำหนดพิเศษ ในช่วง ปี พ.ศ. 2557-2562 “กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง” เป็นกลุ่มคนที่เคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อแสดงถึงความอยากเลือกตั้งมาสู่ประชาชน โดยทางกลุ่มฯ ระบุว่าจะมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง

ดังนั้น แม้ภายใต้ข้อกำหนดพิเศษ ตั้งแต่ช่วงต้นปี พ.ศ. 2557-2562 นี้ แต่ยังคงเกิดการชุมนุมอย่างต่อเนื่องภายใต้แกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง และถูกควบคุม

ตัวตั้งข้อกล่าวหามาแล้วหลายคดีจึงเป็นกรณีที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยมุ่งเจาะจงไปที่อุดมการณ์ทางการเมืองในการเคลื่อนไหวทางการเมือง และมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ในการแสดงออก การมีส่วนร่วมทางการเมืองเช่นนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาอุดมการณ์ของแกนนำ “กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง”
- 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่นำไปสู่อุดมการณ์ของแกนนำ “กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง”

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับกระบวนการวิธีการวิจัย (methodology) ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิธีการวิจัย (methodology) โดยการใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) อันประกอบไปด้วย กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และกระบวนการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) โดยมีการดำเนินกระบวนการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ อุดมการณ์และเงื่อนไขที่นำไปสู่อุดมการณ์ทางการเมือง ของแกนนำ “กลุ่มคนอยากเลือกตั้ง” ที่เกิดขึ้น

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ แกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง จำนวน 3 คน

ขอบเขตด้านเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บข้อมูลในช่วง ระหว่าง เดือน เมษายน พ.ศ. 2563 ถึง เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการกระบวนการในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) ด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา หรือเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งการวิจัยเชิงบรรยาย เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทราบว่ามีสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของตัวแปรโดยการพรรณนาข้อมูลตามปรากฏการณ์ร่วมด้วย เพื่อแสวงหาหรือให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบ จากกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการทบทวน วิเคราะห์ ปรับปรุง แล้วสรุปเป็นรายงานผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง

กลุ่มคนอยากเลือกตั้งเป็นกลุ่มคนที่เคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2561-2562 เพื่อแสดงถึงความอยากเลือกตั้งมาสู่ประชาชน โดยทางกลุ่มฯ ระบุว่า จะมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะมีการเลือกตั้ง อีกทั้งแกนนำของกลุ่มได้แสดง จุดยืนของกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง ที่เรียกร้องให้ “หยุดยื้อเลือกตั้ง หยุดสืบทอดอำนาจ” จากการที่รัฐบาลประกาศเลื่อนการเลือกตั้งออกไปหลายครั้ง

สำหรับแกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้งนั้นรวมตัวกันครั้งแรกแบบเฉพาะกิจ ที่ สกายวอล์ค บริเวณลานหน้าหอศิลป์กรุงเทพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียกร้องให้มีการกำหนดวันเลือกตั้งจากรัฐบาลหลังจากที่รัฐบาลมีการประกาศเลื่อนการจัดเลือกตั้งมาแล้วหลายครั้ง ในครั้งนั้นเป็นเพียงแค่กิจกรรมที่กลุ่มคนที่มีความสนใจด้านสิทธิมนุษยชน มารวมตัวกันเพื่อแสดงออกถึงความต้องการเท่านั้น ยังไม่ได้มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มทางการเมือง โดยกิจกรรมเริ่มจัดขึ้นจากกลุ่มฟื้นฟูประชาธิปไตย (DRG) ที่มีผู้ประสานหลักอย่างคุณรังสิมันต์ โรม จัดกิจกรรมร่วมกับกลุ่ม สภาหน้าโดมของ จ่านิว สิริวิชญ์ เสรีวิวัฒน์ ซึ่งทั้งสองกลุ่มเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใน คณะรัฐศาสตร์และคณะนิติศาสตร์ และคุณรังสิมันต์ โรม ได้เชิญชวนคุณโบว์ ณีฐฐาม หัทธนา นักเคลื่อนไหวทางสังคมด้านสิทธิมนุษยชน มาร่วมด้วย

2) ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเป้าหมายที่เป็นแกนนำทั้งสามคนเป็นแกนนำของกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง มาตั้งแต่ต้นโดยพบว่า

แกนนำคนที่ 1 น.ส.ณีฐฐาม หัทธนา มี อุดมการณ์ที่ออกมาเคลื่อนไหว คือ เรื่องของความยุติธรรมและเรื่องประชาธิปไตย พื้นฐานของประชาธิปไตย สิทธิ, เสรีภาพ และความเสมอภาค โดยมีความมุ่งหวังที่อยากให้พลเมืองมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยควรมี เช่น เสรีภาพในการพูด สิทธิในการได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดีอย่างโปร่งใสตามหลักสิทธิมนุษยชน

แกนนำคนที่ 2 นายรังสิมันต์ โรม มีอุดมการณ์ในแบบวิถีประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ซึ่งจุดเริ่มต้นมาจากการไม่เห็นด้วยกับการทำรัฐประหาร และไม่เชื่อว่าประเทศชาติจะดี หากผ่านกระบวนการจัดการแบบทหาร สิ่งแรกที่คณะรัฐประหารทำหลังการเข้ามา รัฐประหารคือการทำลายรัฐธรรมนูญ โอกาสที่เราจะแสดงว่า รัฐบาลไม่มีความชอบธรรม

ในการปกครองประเทศ เลย อย่างน้อย ก็จะได้เห็นเป็นตัวเลข ว่ามีคนจำนวนมาก ที่ไม่เอา
 รัฐบาล และถ้าเราเอาชนะในเรื่องของประชามติได้ เนื่องจากบรรยากาศในตอนนั้น รัฐบาล
 พยายามจะสร้างความชอบธรรมในการเข้าสู่อาจ แต่เป็นการเข้าสู่อำนาจบนวิถีทางที่ไม่ใช่
 ประชาธิปไตย โดยรัฐบาลมองว่า การเข้ามาเพื่อจกการกับความขัดแย้งนั้นคือความชอบ
 ธรรม ซึ่งต่างจาก เราที่ มองว่าความชอบธรรมนั้น มาจากการยอมรับของประชาชน ถ้า
 วันนั้นตัวเลขที่ออกมาว่าประชาชนไม่ยอมรับรัฐบาลมากกว่า เขาจะมีความชอบธรรมจาก
 โทษดังนั้น เนื้อหาของการแก้รัฐธรรมนูญเป็นเพียงแค่ แทคติค หนึ่ง ในการเคลื่อนไหว ที่เรา
 จะใช้เพื่อบอกกับสังคมว่า คณะรัฐประหารไม่มีความชอบธรรมที่จะเข้าสู่อำนาจ และเพื่อ
 ทำลายคณะรัฐประหารและมันก็กลับไปสู่จุดเริ่มต้น ว่า ไม่ควรมีการรัฐประหารตั้งแต่แรก

แกนนำคนที่ 3 นายสิริวิชญ์ เสรีธิวัฒน์ มีอุดมการณ์แบบเสรีนิยม
 ประชาธิปไตย โดยมีจุดเริ่มต้นการไม่เห็นด้วยกับการ ทำรัฐประหาร และไม่เชื่อว่าประเทศ
 ชาติจะดีหากผ่านกระบวนการจัดการแบบทหาร และการทำรัฐประหารจะนำไปสู่การ
 แก้ปัญหาหรือหาทางออกให้ประเทศได้ ต่อมาการรัฐประหารก็มีผลให้มีการจำกัดสิทธิ
 ควบคุม แกนนำในรูปแบบต่างๆ จึงคิดว่ากลุ่มคนที่จะสามารถแสดงออกได้ ก็คือกลุ่ม
 นักศึกษา จึงเกิดการรวบรวมกลุ่มนักศึกษาจากหลายๆมหาวิทยาลัย กลุ่มเล็กๆขึ้นมาโดย
 ใช้ชื่อกลุ่มว่า ศูนย์กลางนิสิต นักศึกษาเพื่อประชาธิปไตยแห่งประเทศไทย (ศน.ปท.) โดย
 ทิศทางของการจัดกิจกรรมเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ มากกว่าการเคลื่อนไหวทางการ
 เมือง ต่อมาก็ได้มองเห็นประเด็นที่แตกต่างกันออกไป จึงตัดสินใจแยกย้ายกัน ต่างคนต่าง
 ทำกิจกรรมของตัวเอง และตั้งกลุ่มการเมืองขึ้นมา กลุ่มหนึ่งที่มีจุดร่วมคือการไม่เอา รัฐบาล
 คสช. และเป็นกลุ่มที่มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันในประเด็นที่จะต้องมีการเลือกตั้ง
 จึงมารวมตัวกัน ภายหลังสื่อจึงนิยาม ชื่อว่าเป็นกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง

3) ปัจจัยที่นำไปสู่อุดมการณ์ทางการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า **แกนนำคนที่หนึ่ง** คือการมีประสบการณ์ตรงจากการ
 ฝึมองการทำกรรัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2549 ทำให้รู้สึกถึงความไม่เห็นด้วยแต่ก็ยังไม่ได้
 มีการเคลื่อนไหวหรือแสดงออกอะไรจนกระทั่งมีการรัฐประหารอีกครั้งใน ปี พ.ศ. 2557 จึง
 เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้มีความสนใจทางการเมือง ประกอบกับเมื่อสมัยที่ยังเรียนอยู่นั้นก็ได้มี
 แนวคิดในเรื่องของประชาธิปไตยมาตั้งแต่ช่วงนั้น เมื่อสถานะทางสังคมตัวเองมีความพร้อม
 จึงได้เริ่มที่จะแสดงออกทางการเมืองมาเรื่อย ๆ เช่นเดียวกับ

แกนนำคนที่สอง ที่มีจุดเริ่มต้นจากการที่ไม่เชื่อว่า การรัฐประหารจะสามารถนำพาประเทศสู่การพัฒนาในระยะบอบประชาธิปไตยได้ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาตั้งแต่ เหตุการณ์รัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2549 เช่นเดียวกับผู้ให้ข้อมูลคนที่1 จวบจนผู้ให้ข้อมูลคนที่สอง เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาทำให้ มีความรู้สึกว่าจะสามารถที่จะแสดงออกทางความคิดในรูปแบบต่าง ๆ ได้โดยทำหน้าที่เป็นการสะท้อนความต้องการของนักศึกษาสู่สายตารัฐบาลและประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ไม่ต่างกับ

แกนนำคนที่สาม มีจุดเริ่มต้นที่เริ่มจับตามองการเมือง ภายหลังจากการรัฐประหารเมื่อปี พ.ศ. 2549 ในมิติที่เปรียบเทียบนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งและรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้เป็นผู้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐโดยตรง กระทั่งมาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ก็เริ่มที่จะเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยเน้นที่จะเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในรูปแบบต่าง ๆ

อภิปรายผล

ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง จากการวิจัยสามารถอภิปรายได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งสาม เริ่มสนใจการเมืองมาตั้งแต่ ปี 2549 แต่ก็ยังไม่ได้มีส่วนร่วมเนื่องจากไม่มีความพร้อมในหลายด้าน อาทิ มีภารกิจส่วนตัว หรือมีงานประจำ แต่เมื่อครั้งเกิดรัฐประหารครั้งล่าสุด ที่ คสช.ยึดอำนาจ จากรัฐบาลรักษาการของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เมื่อวันที่ 22 พ.ค. 2557 โดยตอนนั้นมีความรู้สึกว่าการรัฐประหาร เป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้นในยุคสมัยนี้ ซึ่งตอนนั้นผู้ให้ข้อมูลทั้งสาม ได้เริ่มเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองด้วย แต่ก็เพียงแค่ว่าหนึ่งในผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเฉย ๆ โดยส่วนใหญ่เน้นที่จะแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ในการต่อต้านการรัฐประหารเป็นสำคัญ ส่วนสาเหตุของการเริ่มต้นที่เคลื่อนไหวหรือจัดกิจกรรมทางการเมืองนั้น เริ่มมาจากเรื่องของความพร้อมและเรื่องของความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารในครั้งนั้น

ต่อมาเริ่มพัฒนาบริบทตัวเองในการชุมนุมเคลื่อนไหวในฐานะแกนนำและผู้ประสานงานหลัก โดยเคลื่อนไหวในประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จนกระทั่ง นำมาสู่การเคลื่อนไหวของกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง ในการรวมตัวกันครั้งแรกเป็นเพียงการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนความต้องการของคนในสังคมว่า ต้องการที่จะให้รัฐบาลกำหนดวันเลือกตั้งและไม่เลื่อนเลือกตั้งอีก จนกระทั่งผู้ให้ข้อมูลทั้งสามได้รับผลการดำเนินคดีจากการแสดงออกทางการเมือง ในแง่อุดมการณ์ทางการเมืองที่ออกมาเคลื่อนไหว

เป้าหมายจะเป็นเรื่องของความยุติธรรมและเรื่องประชาธิปไตย สิ่งที่กำลังมาตลอดคือพื้นฐานของประชาธิปไตย เรื่อง สิทธิ, เสรีภาพและความเสมอภาค โดยมีความมุ่งหวังที่อยากให้พลเมืองมีสิทธิพลเมืองตามที่ควรมีในระบอบวิถีประชาธิปไตย เช่น เสรีภาพในการพูดสิทธิในการได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดีอย่างโปร่งใส ฯลฯ

ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อวิถีคิดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือความเป็นผู้นำในการชุมนุมนั้น อาจเกิดจากอุดมการณ์ที่มีผลมาจากประสบการณ์ตรงในอดีตประกอบกับการการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ส่งผลต่อวิถีคิดทำให้อุดมการณ์เข้มข้นขึ้น

เงื่อนไขที่ส่งผลต่อการเกิดอุดมการณ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า เงื่อนไขทำให้อุดมการณ์นั้นเข้มข้นนั้นมาจากสองปัจจัยคือปัจจัยด้านประสบการณ์ตรงและปัจจัยด้านการกล่อมเกล่าผ่านการศึกษาโดยประสบการณ์ตรงของทั้งสามคนมีจุดร่วมเหมือนกันด้านประสบการณ์ตรงคือไม่เห็นด้วยที่มีการรัฐประหารปี พศ. 2549 และเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากนโยบายของรัฐบาลภายหลังการรัฐประหาร จนนำไปสู่การรัฐประหารในช่วงปี พศ. 2557 ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทั้งสามคนได้ให้ความสำคัญกับระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา และในเรื่องของสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งสำคัญ และมีปัจจัยหนึ่งทำให้อุดมการณ์เข้มข้นคือการกล่อมเกล่าผ่านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลทั้งสามคนมีมุมมองทางการเมืองที่มีความเข้มข้นจากการเรียนมหาวิทยาลัย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถอธิบายได้ว่า ด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ให้ข้อมูลทั้งสาม มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยผ่านแรงขับเคลื่อนทางอุดมการณ์ ทั้งนี้ ลิขิต ธีรเวคิน (ลิขิต ธีรเวคิน, 2518 : 117) ได้ให้ความหมาย อุดมการณ์ทางการเมือง คือ ลัทธิความเชื่อทางการเมืองที่อธิบายความเป็นมาของระบบสังคมมนุษย์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และการบรรลุถึงความมุ่งหวังของอนาคต ส่วนในประเด็นการนำอุดมการณ์ทางการเมืองไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ต้องการนั้น ตามแนวคิดประชาธิปไตย (Democracy) ของสำนักอัยการสูงสุด (สำนักอัยการสูงสุด, 2541: 2-3) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า ประชาธิปไตยเป็นระบบการเมือง การปกครองที่มีการเลือกตั้ง อย่างอิสระ มีแนวโน้มที่จะลดทอนอำนาจของผู้บริหารให้น้อยลง แลขยายขอบเขตแห่งสิทธิ เสรีภาพของประชาชนให้มากขึ้น และในทัศนะของ Robert A Dahl (1971: 3) ที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจคือประชาธิปไตยทางการเมืองและเสรีภาพของพลเมือง โดยรัฐบาลต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน และต้องให้ประชาชนมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกันในการแสดงออก

ซึ่งเป็นรูปแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม และมีการเปิดช่องทางให้ประชาชนได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อย่างเปิดเผย โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่ออุดมการณ์คือเรื่องประสบการณ์ตรงที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Xiaojun (2014) อ่างในสมชัย แสนภูมิ (2019:8) ที่ศึกษาและค้นพบว่า นักศึกษาของประเทศจีนได้รับแรงบันดาลใจและประสบการณ์ การเคลื่อนไหวจากการเคลื่อนไหวภายในประเทศและต่างประเทศและปัจจัยด้านการกล่อมเกลாதงสถาบันการศึกษาทำให้อุดมการณ์เข้มข้นขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การที่ผู้ให้ข้อมูลทั้งสามเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น โดยเป็นแกนนำหรือผู้นำนั้น ผู้ให้ข้อมูลทั้งสาม มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน คือการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย มีทิศทางทางความคิด และความเชื่อแบบเดียวกัน ซึ่งแกนนำทั้งสามคนมีจุดร่วมทางประสบการณ์ตรงที่เหมือนกันและมีอุดมการณ์ที่เข้มข้นในขณะที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา

องค์ความรู้จากงานวิจัย

อุดมการณ์ทางการเมืองแกนนำกลุ่มคนอยากเลือกตั้ง ที่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน คือความยุติธรรมและเรื่องประชาธิปไตย ด้านสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค ที่ต้องการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตย มีทิศทางทางความคิด และความเชื่อแบบเดียวกัน สำหรับเงื่อนไขที่นำไปสู่อุดมการณ์ กลุ่มแกนนำเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในมิติด้านการเมืองเหมือนกัน ประกอบกับสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้อุดมการณ์เข้มข้นขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ประชาธิปไตย ในทางการเมืองและเสรีภาพของพลเมือง โดยรัฐบาลต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน และต้องให้ประชาชนมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกันในการแสดงออก ซึ่งเป็นรูปแบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวบ่งชี้หนึ่ง ที่สามารถวัดได้ว่าการเมืองของประเทศนั้น มีการพัฒนาหรือไม่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นกระบวนการที่คนรุ่นใหม่ในระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย

หากมีการทำความเข้าใจและยอมรับในผลของการวิจัย และเชื่อว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ควรที่จะมีการทำวิจัยในรูปแบบการประเมินผลจากกลุ่มการเมืองอื่น ทั้งนี้ เพื่อผลการศึกษามีความลุ่มลึกยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- รัฐติกร สังข์แก้ว สรวุฑ ทับทอง และ อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (2557). **จุด (ไม่) จบ : ช่วงฉากการเมืองไทย “48 - 59”**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2518). **การพัฒนาการเมืองไทย**. กรุงเทพมหานคร: แพร่วิทยา.
- สำนักงานอัยการสูงสุด. (2541). **คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน**. กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.
- Robert A Dahl. (1971). **Polyarchy & Participation: The Changing Democratic**. New Haven: Yale University Press.
- Xiaojun (2014) **Engineering Stability: Authoritarian Political Control over University Students in Post-Deng China**. *The China Quarterly*, 218, 493-513.